

Veselané ve světě: Radim Peško

Umělecký cit a zvláštní druh talentu ho předurčily k neobvyklému povolání – RADIM PEŠKO je uznávaným grafickým designérem a typografem. Za všechny jeho profesní úspěchy lze uvést například výtvarný podíl na přebalu desky věhlasného amerického rapera Jay-Z.

Písmem z vaší autorské dílny ozdobila své album ikona současné populární hudby. To je úspěch světových parametrů.

Spolupráce s Jay-Z v Česku zapůsobila jako nosná mediální informace. Samozřejmě mě to těší, protože u nás je design pořád obtížně uchopitelné téma. Není ani uměním, ani zábavou, a média si s jeho prezentací nevědí rady. Snad se tak alespoň trochu povedlo přiblížit můj obor přes jeho album 4:44. Za svůj největší profesní úspěch ale nepovažuji konkrétní zakázky – některé jsou dílem štěstí nebo shody okolností. Nejvíc si vážím toho, že můžu dělat, co mě baví. A protože těch neúspěšných dnů je v mé paměti stále nepoměrně více než těch, řekněme, úspěšnějších, nechci se těmi druhými opájet.

Předpokládám, že s písmeny jste se začal důkladněji seznamovat jako většina ostatních na základní škole. Měl jste ze psaní vždycky jedničky?

Ano, ale pokud myslíte krasopis, tak ten nemá s typografií mnoho společného. Na základce na Hutníku jsem ze psaní mívával jedničky s hvězdičkou, někdy dokonce i se dvěma.

Kdy se zrodil váš vážný zájem o typografii?

Studoval jsem Střední uměleckoprůmyslovou školu v Uherském Hradišti, obor propagační výtvarnictví, tam se to stalo. Obraz a slovo. Ani nevím, jak přesně, ale to spojení mě chytlo. Ve škole měli skvělou knihovnu a odebírali nejrůznější grafické časopisy. Koukal jsem do nich a začínal objevovat. Naštěstí už byl rok 1992 a svoboda, jinak by ze mě asi byl takzvaný propagační výtvarník v nějakém státním podniku. Nosil bych bílý plášť a pantofle.

Vedete grafické studio a písmolijnu, písmena jsou váš denní chleba. Existují znaky, jež máte raději než jiné?

Má nejoblíbenější písmena jsou ta, kterými začínají jména blízkých.

Laik zpravidla rozlišuje maximálně písmo patkové a bezpatkové. Jak je možné, že existuje tolik typů písem a další stále vznikají?

Mám za to, že posláním designéra je vytvářet věci, které kultivují prostředí. Písmo je jen drobná součást toho snažení. Skutečnost, že se písmo stalo dalším ze silných nástrojů, které grafický designér může využívat, způsobily zjednodušeně řečeno digitální technologie. S počítačem můžu písmo nejen nakreslit, ale i distribuovat úplně sám. Počítač nám uvolnil ruce

a umožnil to, co bylo ještě nedávno neuskutečnitelné. Na druhou stranu s touto volností přišla záplava nepříliš kvalitních kreací, to je daň za svobodu. Je to jako s fotografováním. Dnes má každý fotoaparát v kapse v telefonu, a tak jsme se vlastně všichni stali fotografy. Ale mezi fotografováním jen tak pro sebe a povoláním fotografa je pořád stejně velký rozdíl jako dřív.

Slovácko je kraj bohatý na ornamenty. Zejména na lidové. Inspirovaly vás ve vaší tvorbě?

Design je tvar v závislosti na účelu, takže k vysloveně přímé inspiraci mi slovácké ornamenty zatím neposloužily. I když myslím, že stejně jako každého, kdo trochu vnímá prostředí kolem sebe, mě určitě ovlivnily. Podobně jako na mě působila krajina nebo práce na poli. Jako dítě jsem ji ne vždy dobře snášel, ale teď na ni často vzpomínám, protože myslím, že mi dala smysl pro řád věcí a trpělivost.

Máte vzpomínku, jež propojuje rodné město s vaším oborem?

Pamatuju si, jak vypadalo kino, než bylo opraveno a opatřeno brčálovým nátěrem. Na kostce pokryté žlutými kachličkami zářil červenobílý nápis KINO vyvedený v jednoduchém, konstruovaném písmu. Škoda, že je pryč, myslím, že mladá generace by původní vzhled architektury ocenila. Obecně bohužel nejsme od mala moc vedeni k rozeznávání krásy jednoduchých věcí. Nemluvíme o umění, ale o všedních předmětech, které jsou součástí našeho prostředí a formují nás víc, než si uvědomujeme. Je to i problém vzdělávání už na základních školách. Učíme se sice kreslit a lepit zvířátka z listí, ale pak stavíme monstra, zeleň zaléváme betonem nebo znečišťujeme města nesmyslnou reklamou.

Žijete v evropských metropolích, existuje nějaká veselská realie, která vám ve světě chybí?

Ani ne, protože Veselí často navštěvuji a vím, že se do něj můžu kdykoliv vrátit. Mám na město hezké vzpomínky. A žiji v něm moji rodiče.

Za posledních několik let Veselí prodělalo obrovskou změnu, dáte mně za pravdu?

Souhlasím. Líbí se mi. Je mnohem živější. Například je možné vybrat si, kam zajít na kávu. Co nechápu, je mánie přemalovávání paneláků a domů barvami v nesmyslných kompozicích. Chvilí mi trvalo, než jsem se je naučil alespoň ignorovat, jinak bych pořád trpěl. To je skutečně hodně hloupé.

Je něco, co jako světaznalý muž při návštěvách Veselí postrádáte?

Mně nic nechybí. Každé místo má svoje. Proto mám rád Evropu, stačí ujet dvě stovky kilometrů jakýmkoliv směrem a všechno se změní: jazyk, zvyky, tváře, barvy, jídlo. Cestovat a poznávat věci mimo své prostředí je dobré k pochopení sama sebe.

Autor: Miloš Kozumplík

Radim Peško se narodil v roce 1976 v Kyjově. Po studiu na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze (2001) odešel za postgraduálním vzděláním na Werkplaats Typografie do nizozemského Arnhemu. V roce 2003 se přestěhoval do Amsterdamu, otevřel tam vlastní studio a později založil digitální písmolijnu. Po jedenácti letech se přesunul do Londýna, kde žije s manželkou Michaelou a dcerou Emou. Vedle autorské tvorby, již vystavuje po celém světě, se věnuje nejrozličnějším projektům spojeným s grafickým designem; byl například jedním z kurátorů tří ročníků Mezinárodního bienále grafického designu Brno. Je pedagogem na Royal College of Art v Londýně, na švýcarském École cantonale d'art de Lausanne nebo na Istituto superiore per le industrie artistiche v Urbinu v Itálii.

Zodpovídá: Bc. Jakub Zbořil

_Vytvořeno / změněno: 21.1.2019 / 21.1.2019